

3. Медіаосвіта і медіаграмотність: підручник. / ред.-упор. В.Ф. Іванов, за наук. ред. В.В. Різуна. К.: Центр вільної преси, 2012. 352 с.

4. Фенцик О. М., Савко Л. М. Проблема формування медіаграмотності учнів початкових класів: теоретико-змістовий аспект. 2019. URL: http://dspace-s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/6499/1/The_problem_of_formation_of_media_literacy_of_primary_school_students_theoretical_and_semantic_aspect.pdf (дата звернення: 11.04.2023).

Романюк Іванна Вікторівна
*студентка I курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ « Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука »*

Науковий керівник
Сойко Інна Миколаївна
*канд. пед. наук, доц. кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ « Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука »*

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ МОВНО- ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Основною організаційною формою навчальної діяльності практично в усіх країнах світу є класно-урочна система навчання. Протягом чотирьох століть поспіль відбувався безперервний прогрес. Сьогодні, з розвитком науки і техніки, освіта більше не може задовольняти потреби суспільства і потребує більшого вдосконалення. Причиною цього є як закономірне і неминуче збільшення обсягу обов'язкових загальноосвітніх знань, так і зміна освітніх вимог суспільства.

Відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти однією з найважливіших проблем викладання української мови є розвиток мовної, мовленнєвої компетентностей молодших школярів. Учитель початкових класів повинен постійно удосконалювати процес навчання, що дозволяє дітям ефективно і якісно засвоювати програмний матеріал.

Тому, у багатьох педагогів виникає питання: «Як підвищити ефективність освітнього процесу, досягти високого рівня інтелектуального розвитку учнів, забезпечити набуття ними навичок індивідуального саморозвитку?». На мій погляд, для успіху найефективнішим засобом досягнення цієї мети є інноваційна технологія навчання. Творчий підхід забезпечує позитивний потяг до здобуття знань, активне функціонування інтелектуальної та вольової сфери сприяє розвитку творчої особистості. Значною мірою цього можна досягти шляхом перетворення традиційних уроків на інтерактивні з використанням сучасних інноваційних технологій, особливо інтерактивних технологій навчання.

Інтерактивні методи – це дорога – напевне, краща, ніж інші – для досягнення цілі. Проте це лише методи, потрібно ще докласти немало зусиль, щоби в ці методи ввести зміст. Інтерактивні методи дуже захоплюючі, їх учасники, як правило, чудово себе почувають під час їх проведення і дуже, зокрема при перших зустрічах, їх хвалять. Це веде за собою спокусу визнання інтерактивного методу за самоціль [4, с. 23]. Інтерактивне навчання – це технологія, яка передбачає активну взаємодію всіх учасників освітнього процесу, індивідуалізує участь кожного в колективній (груповій) діяльності з чітко спланованим очікуваним результатом навчання [3, с. 6] .

Тому важливість інтерактивного навчання полягає в тому, що освітній процес відбувається в умовах постійної, активної взаємодії між усіма учнями в класі. Це взаємне навчання (колективне, групове або навчання у співпраці), в якому і учні, і вчителі є рівноправними і рівнозначними суб'єктами навчання. Організація взаємного навчання включає рольові ігри, моделювання життєвих ситуацій, спільне розв'язання проблем на основі аналізу ситуацій та аналіз відповідних ситуацій. Це ефективно сприяє розвитку навичок і компетенцій, створенню атмосфери співпраці та взаємодії, дає можливість викладачеві стати справжнім лідером студентської групи. Інтерактивна взаємодія виключає як домінування одного учасника над іншим, так і однієї думки над іншою в процесі навчання. В інтерактивному навчанні учні вчать спілкуватися з іншими, приймати аргументовані рішення, критично мислити і бути демократичними [3, с.7] .

За допомогою інтерактивних технологій діти вчать:

- слухати іншу людину;
- формувати власну думку;
- доводити свою точку зору;
- аргументувати і дискутувати;
- розвивати навички самостійної роботи.

Основні шляхи реалізації інтерактивних технологій навчання стовно літературної галузі:

- робота в групах;
- робота в парах;
- індивідуальні завдання;
- інтерактивні ігри;
- комп'ютерні технології.

Класифікація інтерактивних технологій навчання:

- технології кооперативного навчання;
- технології колективно-групового навчання;
- технології ситуативного моделювання;
- технології опрацювання дискусійних питань.

Інтерактивні технології кооперативного навчання поділяються на: робота в парах; два-чотири-всі разом, ротаційні (змінні) трійки, два-чотири -всі разом, карусель, робота в малих групах та акваріум.

Технології колективного – групового навчання є: «Обговорення проблеми в загальному полі», «Мікрофон», «Незакінчені речення», «Мозговий штурм», «Навчаючи – учусь» та «Ажурна пилка».

Технології ситуативного моделювання – це розігрування ситуації за ролями, наприклад: «Рольова гра», «Програвання сценки», «Драматургія».

Технології опрацювання дискусійних питань поділяються на: «Метод Прес», «Займи позицію», «Зміни позицію», «Дискусія».

Застосування інтерактивних технологій висуває певні вимоги й до структури уроку. Орієнтовна структура уроків із застосуванням інтерактивного навчання:

1. Мотивація діяльності.

Етап має на меті зацікавити учнів темою уроку, використовуються навчальні проблемні ситуації, наочність, нескладні інтерактивні технології, а саме: «Мікрофон», «Криголами» та інші.

2. Визначення теми та очікувальних результатів.

Доцільно залучити до цієї діяльності учнів. Очікувані результати необхідно формулювати через відповідні фрази: «Після проведення уроку учні зможуть ...».

3. Надання необхідної інформації.

Це може бути міні-лекція, знайомство із текстом, випереджальні завдання, також можуть бути актуалізовані знання, які учні вже мають.

4. Інтерактивна вправа.

Це основна частина уроку і за змістом, і за обсягом.

5. Підбиття підсумків та рефлексія.

Під час даного етапу уроку учні повинні усвідомити, чого вони навчилися на уроці, визначити своє ставлення до роботи й обговорюваної теми, порівняти своє сприйняття із думками та поглядами інших учнів [2, с. 31-32] .

Результативність такої роботи полягає в тому, що учні:

- Уміють спостерігати, аналізувати, використовувати одержану інформацією в різних ситуаціях.

- Володіють елементарними прийомами запам'ятовування, творчою уявою і мисленням.

- Мають великий словниковий запас.

- Можуть вільно висловлювати свої думки.

- Можуть співпрацювати в групах і парах, самостійно організувати свою роботу.

Застосування інтерактивних технологій має багато переваг, а саме:

- у роботі задіяні всі учні, як говорив Генрі Форд: «Зібратися разом – це початок, триматися разом – це прогрес, працювати разом – це успіх.»;

- формується доброзичливе ставлення до опонента;

- кожна дитина має можливість пропонувати свою думку;

- школярі вчаться працювати в групі (команді) Чарльз Мак Кормик стверджував, що: «Двоє, працюючи разом, досягають більшого, ніж троє, які працюють окремо.»;

- створюється «ситуація успіху»;

- за короткий час опановується багато нового матеріалу;
- формуються навички толерантного спілкування, вміння аргументувати свою точку зору, знаходити альтернативне рішення проблеми за словами Марка Герсона: «Толерантність, повага, готовність навчатися один від одного – цінності, які є основою для розвитку демократичних держав. Цього треба навчати в школах.»;

- значно підвищується особистісна роль вчителя – він виступає як лідер, організатор.

Для ефективного використання інтерактивних технологій навчання мовно-літературної освітньої галузі необхідно:

- Урізноманітнювати уроки і методи роботи, відійти від шаблонів.
- Навчити учнів діяти творчо і самостійно, враховуючи індивідуальні особливості.

- Поєднувати репродуктивну і пошукову діяльність для забезпечення ефективності навчання.

- Освітній процес будувати за принципом діалогу, імпровізації.

- Використовувати нетрадиційні методи і форми, проводити уроки – спостереження, урок – подорож, урок – захист, урок – рольова гра, урок – диспут, урок – захист власних проєктів.

- Звертати увагу на психологізацію навчання, як один із принципів методики навчання.

- Інтерактивні технології дають змогу створити навчальне середовище, в якому теорія і практика засвоюється одночасно.

Отже, можемо стверджувати, що лише успішна інтеграція сучасних педагогічних технологій інтерактивного навчання заснована на постійному розвитку критичного мислення учнів та здатна розвивати творчі здібності учнів і, в свою чергу, формувати їх творчу особистість. Оскільки інтерактивні технології дозволяють розв'язати одразу кілька завдань, тобто розвивають комунікативні вміння й навички, допомагають встановленню емоційних контактів між учасниками процесу. Забезпечують виховне завдання, оскільки змушують працювати в команді, прислухатися до думки кожного, також знімають нервові напруження, дають можливість змінювати форми діяльності, переключати увагу на основні питання. Але це завжди вимагатиме великих зусиль і плідної співпраці між вчителем та учнями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державний стандарт початкової освіти. К.: «Початкова освіта», 2018. 46 с.
1. Пометун О.І. Енциклопедія інтерактивного навчання. К., 2007. 144 с.
2. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: Теорія, практика, досвід: Метод. посібник. К., 2004. 192 с.
3. Інтерактивні методи навчання: навч. посібник / (П. Шевчук, П.Фенрих).
Щецін : WSAP, 2005. 7 - 24 с.